

Notranji krokodil

MOJCA ZVEZDANA DERNOVŠEK
NAPISAL JURE ALEKSIČ

2. DEL

Z lahkoto in z veseljem ga lahko opišem kot nekoga, ki se je v življenju našel. A če se takrat, ko je res štelo, ne bi vsak dan z muko dvignil z bolniške postelje, bi se lahko njegova zgodba zasukala povsem drugače.

Tako kot se je recimo zasukala v podobnem primeru fanta, ki ga nismo znali pripraviti k dejavnosti.

Pri tem mladeniču se je psihoza razvila že v osnovni šoli. Najprej se je zdelo, da bo imela bolezen prehodno naravo. Že v prvem letniku gimnazije pa je fant razvil mnogo preveč prisilnih gibov, da ga okolica ne bi imela za motečega. Čedalje

večjemu neodobravanju vrstnikov se je sklenil upreti z odločitvijo, da bo nehal hoditi v šolo.

Starši so ga zato vodili od enega psihologa do drugega. In prav vsakemu je obljubil, da se bo vrnil v šolo. A kaj ko ni obljube nikoli držal. Pa tudi nikamor drugam ga ni vleklo. Odločil se je, da mu še najbolj ustreza, če vse dneve presedi doma. Na koncu so se vsi domači ukvarjali samo še s tem, da je šolo obesil na klin.

Ko sem ga dobila v obravnavo, je bil že povsem zaklenjen v pasivnost, saj je utrpel vsaj štiri leta radikalne nedejavnosti. To je na njem očitno pustilo prehude posledice.

Sprva sem bila sicer kar malo huda na njegovega prejšnjega psihiatra, ker me je prepričeval, da se s fantom nima smisla ukvarjati. In da bi mu bilo še najbolj odobriti status trajne nezmožnosti za pridobitno delo. A se je moja jeza precej hitro polegla, saj sem začela spoznavati, da je imel kolega prav. Čeprav sem poskusila z vsem, česar sem se lahko domislila, sem zelo hitro doumela, da je bilo fantovo »opravljanje izpitov od doma« prej zavajanje kot ne. In da ni imel v resnici nobenih namenov zaključiti šolanja, razen če bi mu morda kdo diplomo stresel v naročje.

Zato sem starše pozvala: »Če fant ne dela šole, mu je treba najti službo.«

Pri tem apelu sem žal naletela na povsem odklonilen odgovor. V bolnikovi družini so bili namreč vsi visoko študirani in preprosto niso mogli prenesti ideje, da sine ne bi naredil niti srednje šole, temveč bi se raje zaposlil recimo v kakšnem skladišču.

Ko tudi iz te moke ni bilo kruha, sem vztrajala, da mora mlado bitje hoditi vsaj kam.

»Začetni zagon bi mu lahko morda dovedla kakšna oblika

prostovoljstva,« sem domačim položila na srce. »Ali pa bi lahko motivacijo v njem prebudilo delo v nevladni organizaciji. Na tej točki sem pripravljena sprejeti karkoli, da ubogi fant le ne bo cele dneve sedel doma!«

Prepričana sem, da sta mu starša želela samo najbolje. A sta namesto strategije majhnih korakov vseeno raje izbrala vztrajanje v že davno izgubljeni bitki za srednjo šolo.

Minila so leta in tudi ta mladenič je danes že gospod ... Le da mu za razliko od prvega res ni lahko. Oba starša sta precej zgodaj umrla, on pa je prisiljen živeti v zavodu, saj je povsem nezmožen samostojnosti.

In s tem smo prišli do poante. Enako tragično bi se lahko obrnila tudi zgodba prvega fanta, če bi se upiral zaradi upiranja in če pri reaktivaciji ne bi mogel računati na podporo bližnjih.

Ne njemu ne staršema prav gotovo ni bilo lahko. Zelo dolgo smo se morali prebijati skozi oklep naučene nemoči, zaradi katerega je bil fant prepričan, da ne more niti hoditi. In tudi on bi bil lahko danes prepuščen kakšni instituciji, če ne bi ravno še pravi čas raje izbral dejavnosti.

Res je, tudi prvemu fantu se življenje ni izšlo pravljico. Najbrž predvsem zato, ker življenje pač ni pravljica. Ampak v celoti se mu je še vedno izšlo več kot solidno, saj živi danes prav v redu. Medtem ko lahko drugi možak računa predvsem na življenje, v katerem je povsem odvisen od okolice.

...
Kot zanimivost naj povem, da prvi gospod za današnje kakovostno življenje sploh ni potreboval popolnega mentalnega okrevanja. Jedro njegovih paranoidnih blodenj ga v resnici ni nikoli zapustilo. Se je pa vmes zelo dobro prilagodil na življenje v obeh resničnostih hkrati. Gospod tako še danes verjame v primat svoje namišljene resničnosti. A se je obenem naučil povsem dovolj dobro krmariti skozi objektivno resničnost, ki si jo deli z ostalimi ljudmi.

Knjiga *Notranji krokodil* – Mojca Zvezdana Dernovšek, ki jo je napisal Jure Aleksič (založba Chiara), lahko za 25 evrov kupite v spletni knjigarni www.zalozba-chiara.si in v vseh bolj založenih knjigarnah po Sloveniji. V podlistku bomo objavili samo del knjige.